

"Ateitis"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Utarinkas, Sausio (January) 25 d. 1916.

Atsiunčiamieji Redakcijai rankraščiai turi būti su autoriaus parašu ir antrašu. Rankraščius Redakcija taisyti ir trumpina sulig savo nuožiuos. Netinkantieji spaudai smulkesnieji raštai (korespondencijos, eilės ir p.) naikinami ir autoriams negražinami.

DELEI "KOALICIJOS".

Sausio 30 d. New Yorke turėtų įvykti visų trijų srovių atstovų (po 3 asmenis) suvažiavimas — taip vadinamos "koalicijos" arba Amerikos Lietuvių Tarybos klausimui aptarti (dar ne pačiai tarybai įkūnyti). Bent tokią propoziciją yra padarusi A. L. T. Sandaros specialiai tam dalykui išrinktoji komisija, susidedanti iš "Vien. Lietuvininkų" redaktoriaus J. O. Širvydo, Dr. Drambrausko ir "Ateities" bei "Jaun. Lietuvos" redaktoriaus A. Rimkos.

Tuo tarpu mes dar negavome oficialių atsakymų iš kitų užkviestųjų srovių ir todėl negalime pasakyti, kaip jos į tai pažiūrės.

Bet "Kovos" Nr. 3 išspausdintas Redakcijos pasikalbėjimas su A. L. T. Sandaros pirmininku p. R. Karuža ir "Kovos" Redakcijos pridėtieji komentarai verčia mus į tai atsilipti pirm, negu patsai suvažiavimo terminas pasibaigs.

Pirmiausia faktai. O kadangi mums rūpimams klausimui svarbi yra tik to pasikalbėjimo pabaiga, tai čia mes jį iš "Kovos" ir atkartojame. — "Kovos" redaktoriaus p. R. Karužos paklausęs:

— Pasakykite tad, ant galo, kodėl jūs manote, kad socialistų pritarimas ir socialistų atstovavimas jūsų užmartyje taryboje jums yra taip labai reikalingas.

— Matote, jeigu su socialistais nebūsim susivieniję, tai jie galės mums kenkti, šmeižti mus ypatiskai, mūsų darbą statyti ant juoko ir tokiu būdu mūsų darbą ardyti, — nelabai drąsiai aiškina p. Karuža.

— Man rodos, kad socialistų laikraščiai ligšiol ypatiskai neužsipludinę ir nešmeižė tautininkų panašiam darbe; manau, kad to nedarys ir toliau. O nuo rimtos kritikos jie nieku būdu neušičiaups sau burnų.

— O, jeigu taip, jeigu mūsų darbo neardys, tai galima bus kiekvienai srovei naudingai atskirai veikti, — nusiramino balsu sako p. Karuža. — Bet ką aš čia kalbėjau, tai yra mano ypatiškas nuomonės. Aš nekalbėjau už organizaciją.

"Kovos" Redakcija iš šito daro štai kokius išvedimus: "Nors p. Karuža kalbėjo ne organizacijos vardu, tačiau pasivelėjame sau spėti, kad Tautinė Sandora įeško politikinę koalicijos su socialistais svarbiausia tuo tikslu, kad pasirodžius Amerikos lietuviams, jog jinai esanti plačiai visuomeninė,

o ne partijinė organizacija ir kad išvengus socialistų kritikos delei josios darbų Lietuvos laisvės ir šelpimo klausime. Kad nuraminti socialistus yra vienas iš tos sandoros tikslų, tai iš dalies parodo ir p. Rimkos laiškas, kuriame jisai sako, kad Tautinė Sandora ir šelpimo klausime nenori užvesti tarybų su koku ten bespalviu Lietuvos šelpimo Fondu, bet tiktai su socialistų organizacija.

Akyvaizdoje visa to, ką mes patyrėme ir ką kiti socialistų laikraščiai paaiškino apie koaliciją ir bloką su tautininkais, drąsiai sakome, jog Socialistų Sąjunga nesijungs su tautininkais nei viename nei kitame (vadinasi nei šelpimo, nei Lietuvos laisvės. Red.) klausime, — ir principaliai esame tokio jungimosi priešai.

Mes tuo tarpu neturime p. R. Karužos patvirtinimo žinių apie aną pasikalbėjimą ir todėl negalime tikrai pasakyti, ar visiškai teisingai p. R. Karužos mintis perduota ("Kovos" redaktoriaus galėjo klaidingai suprasti). Jeigu teisingai — tuokart "Kova" turėtų šioj tokį pamatą savo išvedimams daryti, nes ištikrųjų iš privestųjų p. R. Karužos žodžių, norint, galima padaryti išvada, jog socialistai reikalingi tik tam, kad negalėtų "kenkti", ir visai netikima į jų prisidėjimo tveriamąjį įjėgą. Mes norime manyti, kad p. R. Karuža tame pasikalbėjime ir kitus motyvus išreiškė.

Bet jeigu net ir taip būtų, atsitikę, kaip "Kova" sako, vistik "Kova" neturi jokios teisės sakyti, buk "Tautinė Sandora įeško politikinę koalicijos su socialistais svarbiausia tuo tikslu, kad pasirodžius Amerikos lietuviams, jog jinai esanti plačiai visuomeninė, o ne partijinė organizacija ir kad išvengus socialistų kritikos". Tai yra neteisybė.

Jau vien tas faktas, kad A. L. T. Sandaros komisija kreipėsi su propozicija ne į bespalvius fondus ar nepartijines organizacijas, bet į oficialius kitų srovių žmones, rodo, kad čia eina kalba ne apie afišavimąsi "bepartyvumu", bet apie pabrėžimą partyvumo. Ir Rimkos laiškas, rašytas LSS sekretoriui, kuriuo (laišku) "Kovos" Redakcija remiasi, norėdama savo spėjimą patvirtinti, kalba kaip tik prieš "Kovos" Redakcijos nuomonę, o ne už ją.

Mes norime tartis ne su įstaugomis, kurios afišuojasi savo "bepartyvumu", bet su partijomis, arba vėmimis, kadangi visus lietuvius ir jų reikalus gali reprezentuoti ne koks atskiras fondas ar kt., bet visuomeninės srovės ir partijos. Ir mes norime tartis ne tam, kad užkūsti kitiems burnas arba apsidrausti nuo jų kritikos, bet tam, kad išvien veikti tuose atsitikimuose, kurie visų srovių atstovams išrodys vienodai ir kuriuos nors vienodai išvestas.

ir išvien reaguoti (veikti, atsilipti). Tokioj prasmėj koalicijos klausimą suprato Philadelphiajos suvažiavimas, tokioj prasmėj suvažiavimo buvo duotos direktyvos tam tikslui išrinktai komisijai, tokia mintimi vaduodamos komisija pasiuntė kitoms srovėms savo propoziciją ir pakvietimą. Ir dabar tik nuo socialistų ir katalikų klerikalų priklauso — ar įvyks koalicija, blokas ar... neįvyks nieko. Diplomatiški išsiskolinėjimai ar pasiūlykimas susitikti ir pareikalauti išsitarimų čia dalykų nepataiso ir nepataisys, nes visos smulkesnės apie sąlygas ir tikslus galės paaiškėti tik New Yorkan kviečiamoje srovių atstovų konferencijoje (jeigu katalikų-klerikalų ir socialistų atstovai nepasididžiuos jon pributi), nes tik ten bus proga akis į akį visų srovių atstovams susitikti ir pareikalauti išsitarimų apie tikslus ir priedones. Ir todėl toj konferencijoj turėtų dalyvauti visos srovės, kurios principaliai nėra priešingos bendram darbui tam tikrose sąlygose (jeigu kas iš principo tokiam darbui priešingas, tai reikia taip ir atsakyti, be jokiu išsiskolinėjimų ir kitų "tikslų" jieškojimų).

DAR PRIE VIDURINĖS SROVĖS ORGANIZAVIMO KLAUSIMO.

"Ateities" numeryje 75 tilpo mano straipsnis: "Prie vidurinės srovės organizavimo klausimo", prie kurio Redakcija pridėjo ilgoką priedašą, sutikdama su kaikiuriais mano mintimis ir kritikuodama kitas. Tai šiame raštelyje noriu pasiaiškinti ir atsakyti kritikai.

Man rodosi, kad mano straipsnyje ir Redakcijos priedaše kalbama apie du skirtingus dalykus. Rašydams aną straipsnį stengiausi išreikšti savo mintis trumpiausiai, todėl nesistebiu (nor įsuačiuosi nesmagiai), kad net ir pati redakcija manęs nesuprato.

Minėtame priedaše sakoma: "Negalima sutikti su mūsų bendradarbio gerb. F. Bielinio formulavimu atskirų srovių principų. Srovių arba politikos partijų pamatai yra daug giliau, negu tautos palitiškos liuosybes reikalas. Aš pilnai su tuomi sutinku ir noriu pasiaiškinti, kad aname straipsnyje srovių principų, o vien tik keliose eilutėse šį tą labai suglaustėje formoje apie tuos principus paminėjau, nes tai buvo reikalinga, kad supratus, apie kokias sroves kalbama.

Abelnai pasakius, berašant aną straipsnį mano tikslas buvo — nurodyti budus, kokiais vidurinė srovė turėtų būti suorganizuota kultūros darbui ir tam beveik visas straipsnis pašvėstas.

Skaitant aną straipsnį iš viso matyti, kad aš turiu omenyje organizavimą vidurinės srovės, o ne tvėrimą siaurai politiškoms partijoms — organizavimą srovės daugiau kultūros darbui, kurį rekomenduoju paskirstyti į tam tikrus skytikius, — negu organizavimą politiškais tikslams. Aišku, kad ir kitos mūsų srovės (ypatingai dešinioji), susiorganizavę daugiau kultūros darbui negu politiškais tikslams: jie tvėria savo chorus, rengia paskaitas, steigia knygynus ir tp., bet ne daro rezoliucijų ir nesistengia jų įkūnyti įstatimavystės keliu, kuomi politiškoms partijoms rupinasi. Bet kadangi anos srovės turi taikintis prie taisyklių išviršaus joms parupintų, tai tų srovių veikimas siauras ar nenori dalyvauti trečia Amerikos lietuvių dalis, kurioji ir sudaro vidurinę srovę, kurios organizavimas man rūpi.

Jeigu galima suvienyti daugumą vidurinės srovės žmonių, tai vien tik apšvietos, dailės, abelnai sakant, kultūros darbui. Žinoma, šalyje kultūros darbo galima statyti abelnai, vien tik abelnai visoje to žodžio prasmėje politikos tikslai, k. v. Lietuvos savyvalda, tiesų lygybė, žodžio ir sąžinės laisvė ir t. p. Tokis sujungimas politikos su kultūros darbu jokiu būdu nebūtų pakinkymas mokslo nei dailės politikos naudai. Tuo tarpu, reikalauose su kitomis srovėmis ar kitomis tautomis panaši organizacija turėtų balsą kaip politiška organizacija ir galėtų reikalauti, kad kiti skaitytusi jos narių skaičiumi.

Tokį tai organizavimą aš turiu omenyje, ir apie budus kalbėjau aname savo straipsnyje. Redakcija gi savo priedaše kalba apie tvėrimą siaurai politiškoms partijoms. Man rodosi, kad organizavimas srovės ir tvėrimas — partijos, bent prie aplinkybių, kuriose mūsų vidurinė srovė randasi, visai skirtingi dalykai.

Gyvendams Californijos valstyjoje dabartiniu laiku žinias gaunu suvėlintas ir rašydams šį raštelį turiu po ranka vien tik "Ateities" numerį, kuriame tilpo minėtas mano straipsnis. Ne žinau, ką nutarė vidurinės srovės žmonių suvažiavimas ir abelnai nežinau, kas tame dalyke nuveikta. Vienok jeigu tveriamą siaurai politiška partija tai, drįstu iš anksto sakyti, kad Jums, vyrai, toli gražu, nepasisėkė vidurinę srovę suorganizuoti. Žinoma, vien tik laikas parodys, kiek mano spėjimas teisingas, o kol kas užsiganedinkime, kad geriau jeigu kas nors veikiam, negu nieko neveikiama.

F. Bielinis.
Redakcijos priedašas. Pilnai sutikdami, kad "organizavimas srovės" ir politikos partijos yra du skirtingi dalykai (šitai mes jau nekartą pabrėžėme), mes

niekaip negalime suprasti, kaip tokia "vidurinės srovės" organizacija, sutvėrta "apšvietos, dailės ir abelnai kultūros darbui", — galėtų santykiuose su kitomis politikos partijomis ir net tautomis, užimti vietą politikos partijos. Kokia rimta politikos partija del politikos tikslų panorės tartis su "apšvietos, dailės ir kultūros" organizacija? Politika nėra toks menkas ir lengvas dalykas, kad bile muzikantas ar "švietėjas" galėtų jos visus painumus suprasti. Čia reikia tokio pat gilaus ir specialio išsilavinimo, kaip ir bile profesijos žmogui, jei ne daugiau. Politikos gi partija — tai politiškos mokykla ir visuomenės gyvenimą organizuojamoji įjėga. Dailės gi, apšvietimo ir kultūros reikalai turi stovėti augščiau partijų ir čia įvairios partijos arba įvairių srovių žmonės gali bendran darban susieiti. Ir čia jau reikėtų kalbėti ne apie "vidurinės srovės" organizaciją, bet apie suorganizavimą švietimo, dailės ir kultūros draugijų arba žmonių, kuriems tie dalykai rūpi.

Jeigu galima suvienyti daugumą vidurinės srovės žmonių, tai vien tik apšvietos, dailės, abelnai sakant, kultūros darbui. Žinoma, šalyje kultūros darbo galima statyti abelnai, vien tik abelnai visoje to žodžio prasmėje politikos tikslai, k. v. Lietuvos savyvalda, tiesų lygybė, žodžio ir sąžinės laisvė ir t. p. Tokis sujungimas politikos su kultūros darbu jokiu būdu nebūtų pakinkymas mokslo nei dailės politikos naudai. Tuo tarpu, reikalauose su kitomis srovėmis ar kitomis tautomis panaši organizacija turėtų balsą kaip politiška organizacija ir galėtų reikalauti, kad kiti skaitytusi jos narių skaičiumi.

Tokį tai organizavimą aš turiu omenyje, ir apie budus kalbėjau aname savo straipsnyje. Redakcija gi savo priedaše kalba apie tvėrimą siaurai politiškoms partijoms. Man rodosi, kad organizavimas srovės ir tvėrimas — partijos, bent prie aplinkybių, kuriose mūsų vidurinė srovė randasi, visai skirtingi dalykai.

Gyvendams Californijos valstyjoje dabartiniu laiku žinias gaunu suvėlintas ir rašydams šį raštelį turiu po ranka vien tik "Ateities" numerį, kuriame tilpo minėtas mano straipsnis. Ne žinau, ką nutarė vidurinės srovės žmonių suvažiavimas ir abelnai nežinau, kas tame dalyke nuveikta. Vienok jeigu tveriamą siaurai politiška partija tai, drįstu iš anksto sakyti, kad Jums, vyrai, toli gražu, nepasisėkė vidurinę srovę suorganizuoti. Žinoma, vien tik laikas parodys, kiek mano spėjimas teisingas, o kol kas užsiganedinkime, kad geriau jeigu kas nors veikiam, negu nieko neveikiama.

F. Bielinis.
Redakcijos priedašas. Pilnai sutikdami, kad "organizavimas srovės" ir politikos partijos yra du skirtingi dalykai (šitai mes jau nekartą pabrėžėme), mes

niekaip negalime suprasti, kaip tokia "vidurinės srovės" organizacija, sutvėrta "apšvietos, dailės ir abelnai kultūros darbui", — galėtų santykiuose su kitomis politikos partijomis ir net tautomis, užimti vietą politikos partijos. Kokia rimta politikos partija del politikos tikslų panorės tartis su "apšvietos, dailės ir kultūros" organizacija? Politika nėra toks menkas ir lengvas dalykas, kad bile muzikantas ar "švietėjas" galėtų jos visus painumus suprasti. Čia reikia tokio pat gilaus ir specialio išsilavinimo, kaip ir bile profesijos žmogui, jei ne daugiau. Politikos gi partija — tai politiškos mokykla ir visuomenės gyvenimą organizuojamoji įjėga. Dailės gi, apšvietimo ir kultūros reikalai turi stovėti augščiau partijų ir čia įvairios partijos arba įvairių srovių žmonės gali bendran darban susieiti. Ir čia jau reikėtų kalbėti ne apie "vidurinės srovės" organizaciją, bet apie suorganizavimą švietimo, dailės ir kultūros draugijų arba žmonių, kuriems tie dalykai rūpi.

Jeigu galima suvienyti daugumą vidurinės srovės žmonių, tai vien tik apšvietos, dailės, abelnai sakant, kultūros darbui. Žinoma, šalyje kultūros darbo galima statyti abelnai, vien tik abelnai visoje to žodžio prasmėje politikos tikslai, k. v. Lietuvos savyvalda, tiesų lygybė, žodžio ir sąžinės laisvė ir t. p. Tokis sujungimas politikos su kultūros darbu jokiu būdu nebūtų pakinkymas mokslo nei dailės politikos naudai. Tuo tarpu, reikalauose su kitomis srovėmis ar kitomis tautomis panaši organizacija turėtų balsą kaip politiška organizacija ir galėtų reikalauti, kad kiti skaitytusi jos narių skaičiumi.

Tokį tai organizavimą aš turiu omenyje, ir apie budus kalbėjau aname savo straipsnyje. Redakcija gi savo priedaše kalba apie tvėrimą siaurai politiškoms partijoms. Man rodosi, kad organizavimas srovės ir tvėrimas — partijos, bent prie aplinkybių, kuriose mūsų vidurinė srovė randasi, visai skirtingi dalykai.

Gyvendams Californijos valstyjoje dabartiniu laiku žinias gaunu suvėlintas ir rašydams šį raštelį turiu po ranka vien tik "Ateities" numerį, kuriame tilpo minėtas mano straipsnis. Ne žinau, ką nutarė vidurinės srovės žmonių suvažiavimas ir abelnai nežinau, kas tame dalyke nuveikta. Vienok jeigu tveriamą siaurai politiška partija tai, drįstu iš anksto sakyti, kad Jums, vyrai, toli gražu, nepasisėkė vidurinę srovę suorganizuoti. Žinoma, vien tik laikas parodys, kiek mano spėjimas teisingas, o kol kas užsiganedinkime, kad geriau jeigu kas nors veikiam, negu nieko neveikiama.

F. Bielinis.
Redakcijos priedašas. Pilnai sutikdami, kad "organizavimas srovės" ir politikos partijos yra du skirtingi dalykai (šitai mes jau nekartą pabrėžėme), mes

niekaip negalime suprasti, kaip tokia "vidurinės srovės" organizacija, sutvėrta "apšvietos, dailės ir abelnai kultūros darbui", — galėtų santykiuose su kitomis politikos partijomis ir net tautomis, užimti vietą politikos partijos. Kokia rimta politikos partija del politikos tikslų panorės tartis su "apšvietos, dailės ir kultūros" organizacija? Politika nėra toks menkas ir lengvas dalykas, kad bile muzikantas ar "švietėjas" galėtų jos visus painumus suprasti. Čia reikia tokio pat gilaus ir specialio išsilavinimo, kaip ir bile profesijos žmogui, jei ne daugiau. Politikos gi partija — tai politiškos mokykla ir visuomenės gyvenimą organizuojamoji įjėga. Dailės gi, apšvietimo ir kultūros reikalai turi stovėti augščiau partijų ir čia įvairios partijos arba įvairių srovių žmonės gali bendran darban susieiti. Ir čia jau reikėtų kalbėti ne apie "vidurinės srovės" organizaciją, bet apie suorganizavimą švietimo, dailės ir kultūros draugijų arba žmonių, kuriems tie dalykai rūpi.

lėtų ir turėtų atlikt šelpimo fondų komitetai. Bet jeigu jie nesutiktu, tai reikėtų išrinkti tam tikrą spaudos komitetą.

Apie "kruvina" revoliuciją. "KATALIKAS" Nr. 14 spausdina ištraukas iš Vyt. Steponaičio laišku, išspausdintų "Ateityje", ir iš paduotų faktų daro štai kokias išvadas: "Tasai ir kiti" faktai liudija, kad su Rusija kaip buvo, taip ir yra bloga. Duma paleista ir jau daugiau nesušaikiama, kadangi jos sušaikiimui priešinasi monarchistai.

Todel tikėtis iš rusų valdžios bent kokios kitoms tautoms laisvės, arba kokių nors reformų, yra tiesiog tuščias daiktas. Didėsnė dalis lenkų pasitiki iš rusų valdžios apturėti savo tėvynei laisvę, bent nors autonomiją. Tečiau toksai pasitikėjimas yra veltus. Rusijos valdžia, ištikus bent kokiai nelaimei, visuomet daug ką žada, bet nekuomet savo prizadų negali išpildyti.

Be kruvinos revoliucijos ten nieko gero nebus galima sulaukti. Gi tokiai revoliucijai dabartinis laikas būtų kaip tik patogiausias. Čia "Katalikas" griežtai skiria beveik nuo klerikalų ir tautininkų spaudos. Kas lytisi mūsų, tai mes taipgi daugiau linkę tikėti, kad Rusijos tautos (ir lietuviai) be revoliucijos neapsieis, bet ar toji revoliucija būtina turės būti "kruvina" — galima ir abejoti.

Neteisingos žinios.
AMERICA-ECHO — Amerikos lenkų laikraštis sausio 2 d. 1916 m. paduoda straipsnį "Litwa", kame trumpai pabrėgama Lietuvos istorija ir dabartinis Lietuvos gamtos padėjimas. Straipsnis parašytas "Lublino unijos dvasioj", ir autorius, prisiminęs pastarųjų laikų lietuvių "niechec do polakow", sako: vienok reikia manyti, kad bendri kentėjimai, kokius dabartinę karę patiria lygiai Lenkija ir Lietuva, nepasitenkinusius užtrins nepasitenkinimą ir sugrąžins amžių vienybę ir bendra darbo atminimą.

Mes nieko neturime prieš tokias lenkų svajones — tai jų dalykas. Bet tolimesnis straipsnio autoriaus aiškinkimas, buk lietuvių kalba yra gimininga slavų kalboms — visiškai neteisingas ir klaidinantis.

Šaukia lietuviams į vienuolyną.
ŽVAIGŽDĖ Nr. 3 deda kun. Petkuso straipsnį: "Baltos Lietuvos seseris", kame viliojama lietuviams (ypač pabaičius high school, bet esą tinka visokios stoti į Brooklyno šv. Domyko Vienuolyną.

Mums rodos, kad tokios lietuviams turi ką veikti ir be vienuolyno, o jeigu jau reikalinga lietuvių mokytojų lietuvių mokykloms, tai jas gali mums duoti ne vienuolynai, bet tam tikros specialiai mokytojams ir mokytojoms rengti mokyklos.

Del Lietuvos šelpimo Fondo.
LAISVĖS Nr. 6 Chicagietis rašo, kad socialistai turėtų pasirupinti Liet. šelpimo Fondą oficialiai paimti po savo (LSS) arba suvienytų socialistų laikraščių kontrole. "Laisvės" Redakcija deda prie to priedašą: "Męs nepritariam, kad L. š. F. būtų po Sąjungos kontrole. Viena, tam kliudo formaliskumai, antra — dalykai nuo to nepagerės."

Del protestų prieš "Ateities" redaktorių.
LIETUVA Nr. 3 atkreipė dėmesį į S. Bostono "protestantus" ir boikoto skelbėjus neva delei laiško, parašyto kun. Ke-mešiu.

"Lietuva" sako:

šelpimo jeigu jie išrinkti iteta." liucija. 14 spau... Stepo... ausdintų... faktų... liudija... uvo, taip... aleista ir... ama, ka... oriešimas... valdžios... tautom... nors re... tuščias... pasitiki... eti savo... ors auto... i pasiti... Rusijos... kokias... laug ka... prižadų... cijos ten... ulauv... iai da... p tik pa... žtai ski... y ir tau... s lytisi... daugiau... s tautos... olucijos... evoliuci... cruvina" s. Ame... usio 2 d... straipsnį... i perbė... i ir da... s padė... urašytas... ioj", ir... astarųjų... do po... reikia... tėjimai... j pati... Lietuva... rins ne... ins am... darbo... orieš to... tai jų... imenis... aiškini... yra gi... vi... idinan... iolyną... a kun... os Lie... os villo... pabai... tinka... no šv... ios lie... ir be... reika... jų lie... s gali... ai, bet... okyto... rengti... ndo... agietis... tų pa... Fondą... (LSS... y laik... isvės" erašą: l L. š... ntrole... dlišku... to ne... ties" creipė... stan... neva... i. Ke...

"Viršminėti protestai, po- traug su skelbimais pranešimų apie atsiėmimą pinigų iš "Ateities" bendrovės, yra to atsitikimo, matomai, tiesioginė pasekmė.

Nesikišant į tuos ginčus, nei- gi palytint viršminėto incidento, žingeidų būtų žinoti vieną pamatinį dėsni: ar bažnyčios pripažinta išpažinties sakramento paslaptis lytisi tik nuo- dmių išpažinimo, ar ji lytisi su visais pašalinių dalykų, n e s u- m a, k a- r i s t ū s u n u o d ė m i ū i s p a- ž i n i m u ?

Rimtas ir visapusiškas šio klausimo nušvietimas (per ti- kybos dalykų žinovus), berods, būtų labai pageidaujamas. Mēs neabejojame, kad dauguma net ir gerų katalikų turi apie tai nepaaiškiausį nusimanyimą.

Mes taipgi labai norėtume, kad bent vienas ne tai "rimtas" tikybos dalykų žinovas", bet kad ir pats kun. Kemešis vie- šiai paaikšintų ir prirodytu: 1) kad minėtame laiške yra pasikėsinimas ant išpažinties sakramento paslapties, 2) kad prigulėjimas prie "Gabijos" yra nusidėjimas, iš kurio reikėtų spaviedotis ir delei kurio kuni- gas per išpažintį turėtų teisę žmogų kamantinėti. Jeigu prigulėjimas prie "Gabijos" yra nusidėjimas prieš Dievo ar Bažnyčios prisakymus — tada, be abejonės, kunigas Kemešis pasiliktu teisingas, o laiško autorius pasirodytu klaidą pa- dars, kišdamasis į "neliečia- mus dalykus". Bet jeigu prigulėti prie "Gabijos" nei Dievo nei Bažnyčios neuždrausta, — o taip tikrai yra — tai čia kun. Kemešio trukšmas labai ne- grauzas.

O ką dėl protestų ir agitaci- jos prieš "Ateitį" tai mes galime pasakyti, kad kun. Kemešis kurstė "Ateities" šerininukus ir kt. dar toli-toli prieš ano lai- ško rašymą, ir ta visa "pro- testų" ir "boikotų" kampanija sudaryta tyčia, o anuo incidentu tik prisidengta.

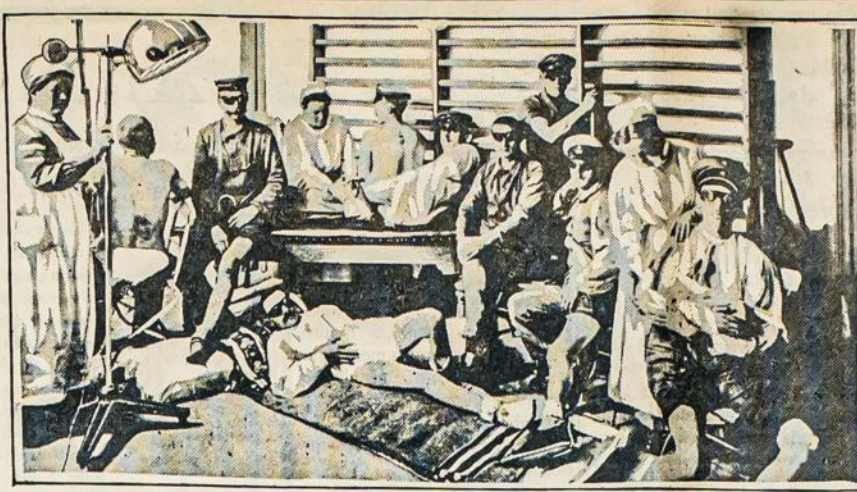
Laiškai iš Paryžiaus.

Turbūt jums niekada į gal- vą neatėjo tokia mintis, kad ir duona gali būti tautiška... Ne- regėti dyvai... Vienok taip yra... nieko nekepsi; netik kad durtuvai, kulkos, šautuvai tautiški, bet ir duonos kitokios ne- galima valgyti...

Prieš karę mes, Paryžiaus gy- ventojai, turėjome visokių duonų; galėjome jas valgyti be jokios baimės, kad ir jos vienos buvo kepmos didelės, kitos mažos; vienos ilgos, kitos trumpos, dar plačios ir siaurios; taip pat perpiautos ir perskel- tos, riestos ir sulenktos... Ki- taip, tik valgyk, budavo, ir dar nori... Ir kam galėjo ateiti į galvą, kad ta duona pasida- rys tautiška? Tai tikri XX am- žiaus šposai.

Bet kaip tik prasidėjo karė, tai ir dalykai virto kitaip, val- džia net nuo pirmos dienos išleido įsakymą, kad duonos kitokios kepti nevalia, kaip tik pranežiška, turi būti visa vie- nodo ilgumo ir platumo; sun- kumas ir kad nesimaišytų. O kad vyrai žinotų, kurią jiems moteris išsiskirtų, delto-gi tai viena turi būti apvali, kita perpiauta per vidurį, kad ir naktį negalėtų susimaišyti pir- kėjai, kada vokiečių orlaiviai atsidangina ant Paryžiaus, ir visos lampos lieka užgesintos. Perkant ir parduodant, kad ne- būtų nie kaip kitaip prašoma, kaip tik prancūzų duonos.

Tai vis naujienos, kurias ne- visi gali sužinoti. Nors Prancūzuose žvirblių baidyklės ir ne tokios, kaip kad lietuviai pastato kviečiuose ar miežuose gaminoti tuos nekalt- tus Dievo sutvėrimėlius, bet ir nedaug kuo skiriasi nuo jų.

Vokiečių sužeistieji kareiviai Mariendorfo ligonbutyje gydomi saulės spinduliais. Saulės spindulių gydymas, sakoma, labai pasekmingas.

Mat čia jie baido ne žvirblius (kuriu veik visai nėra; ir jei ko- kis atkeliauja iš Lietuvos, tai tuojau buna nušautas ir skaniai francūzų suvalgytas), bet vokiečių, kurie karei prasidėjus gana tankiai atskrenda su sa- vais orlaiviais, ir kuriuos iš augšto visai menkai tegalima atskirti nuo paprasto paukščio. Tik tada teatspėjį kas per pauk- ščiai, kada iš dangaus spįžiniaiis oboliais pradeda lyti, ir ne- vienam suardo pakaūšius. Prie to, kad neduoti perdaug žiopiams gerėtis XX amžiaus metaliniais paukščiais, ir kad kitiems smagenis neapsiver- stų antraip, tai francūzai prisidirbo baidykliai, visai pana- šių į tokias, kokias lietuviai pastato miežuose, ir skraido kas diena po padanges ant Paryžiaus, sergsti ir gina nuo vokiškų varnų, kad šie pragai pasitaikius nepradėtų draskyti akių... Kaip kada dar pasitaiko pamatyti ir kitokių gabalų, vi- sai panašių į pupų pėdus. Bet šie tik žemiau skraido ir visai retai. Nuo jų užimo ir trenk- smo ne vienam gal ausų bubnai praplyšta.

A. Bartaševičius.

LIETUVIAI AMERIKOJE.

SO. OMAHA, NEB.

"Viltis" agento prakalbos. Sausio 13 d. pobažnytinėje salėje buvo parengtos prakal- bos. Susirinko bursų žmonės ir laukia svečio iš Lietuvos, pagarsėjusio jau tarp ameri- kiečių lietuvių kun. A. Maliaus- ko. Bet, ant nelaimės, sniego pūgai siaučiant susivėlino tru- kšis iš Kansas City į Omaha ir delto kalbėtojas negalėjo pas- kirtu laiku pribūti. Galų gale įvirtu į svetainę vietinis kun. J. Jonaitis su svečiu kun. A. Ma- liausku. Publika pasveikino jį rankų plojimu.

Pirmiausia vietinis kun. Jo- naitis atvėrė susirinkimą, pra- tardamas keletą žodžių į publika, prašydamas publikos ramiai užsilaikyti, nes svečias iš Lietuvos papasakosias apie karės baisybes, kurios siautė ir siačia Lietuvoje, ir pagaliios perstatė Dr. kun. A. Maliauską. Kun. A. Maliauskas pirmiau- sia pradėjo kalbėti apie Lietu- vos vargus, paaikškino, kaip da- bar Lietuva išrodo, kaip vokie- čiai Kauną paėmė, kiek sveria vokiečių ir rusų didžiulių ka- nuolių šoviniai ir tt. Nevienam iš publikos išsiveržė iš akių ašaros, girdint apie Lietuvos žmonių vargus, jų kančias, klausant pasakojimo apie lie- psnojančius lietuvių kaimus su visa manta. Beašarojant žmo- neliams, ant nelaimės kipšas įnešė vieną moterį (karštą kata- likę), kuri matomai buvo gerai įkaušus ir sutrukdė prakalbas. Bet nusiramino kun. Maliau- skas tęsė savo prakalbą toliau. Kalbėtojas, matyt, nėra savo akimis karės matęs, nes kalbė- jo daugiausia pasiremdamas

kitų papasakojimais. Girdi, rusų oficerius jam tą ir tą sakė. Antgalo, kuomet jau žmonių jausmai buvo įkaitę beklasant apie karės baisenybes, kun. M. pradėjo karštai agituoti už katalikiškus laikraščius, nuro- dydamas kiek jie gero padarė, jog jie šviesiausių ir mokyčiaus- sių asmenų leidžiami, o ypač "Viltis", kurios agentu yra kun. Maliauskas. "Viltis" kovojusi su bedieviais ir lenkais endekais. Dabar, sako jis, kad ir į žemę reiktų kastis, turim mes katali- kiai kunigai, katalikiški-svie- tiški inteligentai paimti į savo rankas laikraščius apsaugoji- mui Lietuvos nuo bedievių. Atgijusi "Viltis" vėla kovosianti su bedieviais ir lenkais endekais. Iš to matom, kiek katali- kų lyderiams — kunigams rupi žmonių vargai. Negana, kad dabartinė karė prislėgė žmones sunkia savo letena, o čia kalbė- tojas, — artymo meilės skelbė- jas, — prašo aukų karės die- vaitėiui varymui kovos su be- dieviais ir kitais.

Vietinis kun. Jonaitis patsai paaukojo "Vilčiai" \$5.00 ir ki- tus ragino aukoti. Viso "V." surinko \$32.00.

Po prakalbos vietos klebonas pasakė susirinkusiems, jog jie gali užklausti, jei ko nesuprato, o kalbėtojas atsakysias. Taigi vienas apsisakęs žmogus iš publikos ir užklauso: "Kame skirtumas tarpe katalikų, tauti- ninkų ir socialistų fondų?" Kalbėtojas labai "mandagiai" atsakė nurodydamas, kad toks skirtumas... kaip tarpe arklio ir karvės. Nes bedieviai, socia- listai ir laisvamaniai turį savo vadovus ir jie (katalikų-klerika- lai) nereikalauja pagalbos ir tt. Ona Balčiūnytė.

A. Rimka.

IŠ PRUSŲ LIETUVIŲ TAUTIŠ- KO JUDĖJIMO ISTORIJS.

4. Politika.

Jau iš pirmosios sdalies (ypač Horn'o pastabų), taipgi praeitime perskyrime iš lietuvių kalbos teisių "gini- mo" galima numanyti ir bendrosios Prusų lietuvių politikos ruožai. Trumpai suglaudus, visa ligšiolaiki- nė Prusų lietuvių politika reikia pavadinti: pataikavi- mo, prašymų ir svyravimų politika.

Dalyvauti politikos gyve- nime Prusų lietuviai turi progos jau nuo garsųjų 1848 m. Po Berlyno revoliu- cijos ir po to, kaip vokiečių karaliaus buvo priverstas iš- eiti ir prieš žuvusiųjų revo- liucionierių lavonus be ke- purės stovėti, kovo 22 d. 1848 m. buvo išleista mani- festas, kur pranešama apie konstitucijos įvedimą ir tt. Balandžio mėnesį apie tai

buvo paskelbta ir lietuviams tam tikrame atsišaukime su pirmiaisiais žodžiais: "Mieli Lietuvninkai". Atsišaukime pirmiausia pranešama, kad "karalius dvejoją dovana davęs — drukavojimo val- nybę ir konstitucijoną", to- liau gi sakoma: "Tas dova- nas viernai bei išmintingai vartokim, ir ypač kad tas čėsas ateis, tik išmintingus bei Dievo bijančius vyrus skirkime, jeib musų žemė peržegnota būtų..."

Isteigiamajin seiman esą buvę išrinkta du lietuviai. Bet kad būtų buvusi kokia rinkimų kampanija ar agi- tacija—reikia abejoti. Greičiausia tai buvo išrinkti žmonės tik dėl to, kad tai bu- vo valdžios (karaliaus) no- ras ir lietuviai pateko tik delto, kad kitokių tur but nebuvo. Šitai duoda teisės spręsti ypač čia paduoda- mas atsitikimas.

Kaip žinoma, seimas ne- galėjo kaip reikiant darbuo- tis, buvo sustintėjimas iš miesto miestan, norėta net su kareiviais kiton vieton "perkelti" ir atstovai išsi- skirstė nei šiaip nei taip. Gruodžio 5 d. karaliaus bu- vo apskelbta, kad seimo dar- bai pasibaigė. Tuomet žino- mas Karaliaučiaus kun. Kuršaitis gruodžio 12 d. 1848 m. išleido lietuviams to- kį atsišaukimą:

"Broliai Lietuvninkai! Dievui dėkui! Deputet- tai namon parsįsti — kara- lystės davadas, karaliaus paties duotas — o musų žė- mē iš prapulties išgelbėta!... Veik busime vėl suvadinti, šviežių deputietų išrinkti, idant jie į Berlyną nukelia- vę duotąjį žemės davadą pa- tvirtintų... Bet minau n'išsi- rinkti tokių, kurie jums mo- ka kytriai kalbėti, bet juo la- biau Dievo bijančių, karalių, tėviškę ir artimą mylinčių išmintingų vyrų, nē jokios garbės netrokščančių. O gi ir ant to dabokite, idant kiekviens jusų deputietų kiek tiek turtelio turėtų, ka- dangi neturtingas žmogus ant pirmo veikiau į pagundi- nimą pasipirkdinimo įpuo- kla, o ant antro n'išmano, ke- kie įstatymai reikalingi, idant žemės turtai nesuteš- kėtų... Sustokit į draugy- stes ir prisiglauskit "Prusų Draugystei". Jeigu išmin- tingieji, davadingieji norės po visam į pakajų duotos, prie kurių vartojimo žmo- tai nelabieji, visus meluoda-

mi, viliodami, kytriai klas- todami ir žmonių širdis prieš karalių įpykindami, beveik daugumą ant savo pusės turės..." ir tt.

"Tokius tai patarimus iš savo kunigo ir tų laikų va- dovo pirmiausia gavę, Pru- sų lietuviai jų ir laikėsi. Li- gi 1877 m. seiman savo at- stovais jie rinko "išmintin- guosius", "davadinguosius" ir "dievobaiminguosius", "kiek tiek turtelio turin- čius" vokiečių konservaty- vos arba liberalus — kurie kada geriau patikdavo. Lie- tuviai, kaip tokie, seimo rinkimuose pradėjo daly- vauti tik 1877 m. Tais me- tais Vėliavos-Labgavos lie- tuviai prieš vokiečių kandi- datus pasistatė savąjį — tą patį kun. Kuršaitį, ir... žino- ma, neišrinko. 1878 m. til- žiškiei ir klaipeidiškiai lietu- viai buvo pasistatę net kele- tą savo kandidatų (Letza, Ziglerį ir kt.), o 1879 m. klai- pėdiškiai rinko Dr. Sauer- wein'ą. Žinoma, neišrinko. (Užbaiga seka).

Įvairios žinios.

SUAREŠTAVO CHINUS SUOKALBININKUS.

Pekinas, Chinijoje. — Su- areštuota keliolika tarnų ir k., kurie buvo įtarti suokal- byje ir pasiryžime išsprogdinti karališkąjį palocių. Iš Chinijos prezidento ofiso tečiau vėliau pranešta, jog visi suareštuotieji tapo paleisti, nes jų kaltė nepriro- dyta.

ANGLEKASIŲ UNIJOS SUVAŽIAVIMAS.

Indianapolis, Ind. — Tar- pe daugelio rezolucijų, kurias United Mine Workers delegatai rengiasi svarstyti tarptautinėj konvencijoje, sausio 19 d., yra viena rei- kalaujanti, kad pesenu- siems anglekasiams būtų duodama pensija. Kitoj rezolucijoje pabriežta reika- ingumas pastatyti angle- kasiams prieglaudos namą, o dar kitoj — kad unija pa- sistatytų namą ir istancegtų savo spaustuve.

Rezolucijų komitetas tu- ri ant rankų netoli šimto rezolucijų. Su viršum tu- zinas rezolucijų yra prieš armijos ir laivyno padidi- nimą.

BALSAVIMAS DEL FILIPINŲ.

Washington, D. C. — Sau- sio 16 d. senate pradėta svarstyti Filipinų salų sa- vyvaldos biliaus priedą, ku- rį padavė senatorius Clarke. Tame priede reikalaujama, kad bėgyje dviejų metų prezidentas pripažintų Fi- lipinų saloms neprigulmy- bę.

Priėtam, senatas 35 b. prieš 23 balsus priėmė tuos biliaus punktus, kurie drau- džia išdirbinėti, importuoti ir pardavinėti svaiginančius gėrimus ir tokius vaistus, prie kurių vartojimo žmo- gus pripranta.

SENATORIUS BIJO JAPONŲ.

Washington, D. C. — Už- baigiant National Civic Fe- deracijos posėdžius priimta rezolucija, užgirianti su- manymą tinkamai prisiren- gti — padidinti armiją ir laivyną — ir autorizuojanti paskirti tam tikrą komisiją surasti tam geriausius bu- dus.

Kongreso nariai ir darbo vadovai pasakė prakalbas, kuriose nurodė reikalingu- mą materialiai sustiprinti Jungt. Am. Valst. laivyno ir armijos spēkas.

Senatorius Phelan iš Ca- lifornijos, apibudindamas gyvenančius ant vakarinio pakraščio japonus, išsirei- škė apie juos, kaip "priešą šiaipus musų vartų, prieš kurio išsiplėtimą mes turim prisirengti." Mums rodos, kad p. senatorius kalbėda- mas apie japonus greičiau- sia turėjo omenyje tą priešą, kuris yra anapus vartų ir godžiomis akimis žiuri į Filipinų salas.

UŽDARĖ VIRVIŲ DIRBTUVES.

Plymouth, Mass. — Čia iko uždarytos Plymouth Cordage Co. dirbtuvės, ku- rių darbininkai panedėlyj sustreikavo. Visose trijose tos kompanijos dirbtuvėse dirbo apie 2000 darbininkų. Vusupirmiausia sustreika- vo ten dirbusieji vaikiščiai, kurie esą apleido savo vietas nenurodydami priežasčių, nei ko jie reikalauja.

Sausio 19 d. suaukta ke- lis streikiurių susirinkimus, kuriuose aptarta, kokius reikalavimus reikia kom- panijai paduoti. Greičiau- sia darbininkai reikalaušią mokes ties pakėlimo ir trump- pesnės darbo dienos.

ATVAŽIUOJA FRANCI- JOS IR ITALIJOS AT- STOVAS UŽSAKYTI ĮVAIRIŲ DAIKTŲ.

New York, N. Y. — P. P. Marcone, National Surety Co. atstovas, gavo žinią, jog šiomis dienomis atva- žiuoja į Ameriką iš Europos francūzų ir italų sindikatų atstovas užsakyti įvairių daiktų, kurie busią užsakyti tiktai po karės. Tie daik- tai kaštuosią maždaug \$250. 000.000. Paminėtų tautų sindikatų atstovų paskirtas grafas Tito Mazzoni.

Tarpe kitų daiktų busią užsakyta šie: gyvuliai, su- taisyti blėšnėse mėsa ir vaisiai, vata, miltai, grūdai, vielos, anglis, misingis, cin- kas, varis, lietos geležies gabalai, špalai geležinke- liams, vilnonės pančėkos, vilnonės kaldros, moksliški ir k. pabuklai, bandažai ir k.

Grafas Mazzoni jau pir- miau buvęs Amerikoj ir ty- rinėjęs įvairias rinkas ir daiktų kainas.

NULYNČIAVO PEN- KIS NEGRUS.

Albany, Ga. — Sausio 20 d. naktį keliolika ar dau-

